

Retningslinjer for udarbejdelse af sikkerhedsinstruks

Formål

Rederen (gruppen/centret) skal udarbejde en sikkerhedsinstruks for sikker sejlads med det eller de fartøjer, som gruppen/centret anvender til sejladsaktiviteterne.

Formålet hermed er, at gruppen/centret

- 1) identificerer sig selv som den overordnet ansvarlige for sejladsaktiviteterne
- 2) fastlægger hvilke sejladsaktiviteter, der er tale om
- 3) identificerer risici forbundet med sejladsaktiviteterne
- 4) træffer tekniske og operationelle forholdsregler, som effektivt imødegår risici
- 5) sikrer, at fartøjet/fartøjerne er egnede og forsynet med den nødvendige udrustning
- 6) sikrer, at besætningen er tilstrækkelig og kompetent
- 7) beskriver de operationelle forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer
- 8) beskriver de forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes i tilfælde af ulykke
- 9) sikrer tilkald af assistance i ulykkestilfælde
- 10) sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion
- 11) sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start
- 12) sikrer erfaringsopsamling med henblik på løbende forbedring af sikkerheden

Hvem udarbejder?

Det er grupperådet/bestyrelsens ansvar, at sikkerhedsinstruksen udarbejdes af personer med maritime kompetencer, som er dækkende for de konkrete sejladsaktiviteter.

Form

Sikkerhedsinstruksen bør være kortfattet og nem at læse for alle brugere, dvs. fører, besætning og passagerer.

Indhold

Sikkerhedsinstruksen skal indeholde følgende:

- 1) Identifikation af rederen og dennes juridisk ansvarlige person;
"Rederen" er den person eller det organ, som har ejerskab af sejladsaktiviteterne. Rederen er derfor ansvarlig for valget af sejladsaktiviteter, samt for hvordan de tilrettelægges og udføres. Rederen kan være ejer af fartøjet men behøver ikke at være det. Sejladserne kan udmærket foregå i lejede eller lånte fartøjer. Det afgørende er, om ejeren har ejerskab af sejladsaktiviteterne.
Rederen skal i sikkerhedsinstruksen angives ved navn og adresse.

2) Sejladsaktiviteter;

Det skal kort anføres, hvilke sejladsaktiviteter der er tale om, samt hvor og hvornår de må foregå.

Eksempler:

- Kanosejlad i perioden [dato1]-[dato2] med spejdere på Gudenåen samt Julsø.
- Sejlads i meginjoller i Roskilde Fjord med en max afstand på 2 sømil fra kysten med seniorspejdere/junior/tropsspejdere i perioden [dato1]-[dato2]:
- Event- og teambuildingsejladser i perioden [dato1]-[dato2] med 42' sejlåd fra Grenå og langs Jyllands østkyst samt ture til Anholt under følgende vejr- og temperaturforhold: [vand- og lufttemperatur, vindhastighed, bølgehøjde osv.]
- Tursejlad i Øresund med 34' sejlåd, [dato1]-[dato2], og under følgende vejr- og temperaturforhold: [vand- og lufttemperatur, vindhastighed, bølgehøjde osv.].
- Jollesejlad i farvandet umiddelbart ud for Havnekøbing, ved max. vindhastighed X m/s

3) Identifikation af risici;

De sikkerhedsmæssige risici forbundet med sejlads varierer betydeligt afhængig af sejladsaktiviteterne og omstændighederne.

Det påhviler gruppen/centeret nøje at gennemgå de konkrete sejladsaktiviteter under de konkrete omstændigheder med henblik på at identificere væsentlige risici, inden sejladsaktiviteterne påbegyndes. Alle væsentlige risici, som er identificeret, skal listes op i sikkerhedsinstruksen. Hvis/når yderligere væsentlige risici identificeres løbende, føjes de på listen, så snart de er erkendt.

Ved sejlads med børn og unge skal følgende risici særligt overvejes:

- *Kan de ombordværende svømme?*
- *Har forældre/værger givet samtykke til sejladsen?*
- *Ved sejlads med hurtigtgående fartøjer skal følgende risici særligt overvejes:*
- *Kollision/grundstødning (øgede risici som følge af høj fart)*
- *Tilstedeværelse af personlige værnemidler og foranstaltninger til forebyggelse mod overbordfald eller tilskadekomst som følge af fald eller slagpåvirkninger.*
- *Forebyggelse mod udsættelse for nedkøling som følge af vind og sø påvirkning.*
- *Solskoldning - hedeslag.*
- *Reduceret mulighed for, at assistance kan nå frem til ulykkesstedet.*
- *Hurtigt skiftende vejrforhold.*
- *Særlig risiko for nedkøling som følge af påvirkninger af lave vand- og lufttemperaturer.*

4) Tiltag til at imødegå risici;

For hver af de væsentlige risici, som er identificeret, skal rederen sikre, at der gennemføres tiltag, som imødegår risikoen effektivt. Det kan være tekniske tiltag (fartøjets konstruktion og udrustning) og/eller operative tiltag (begrænsninger i anvendelsen m.v.)

Alle risici og tiltag bør beskrives udførligt, således at gruppen/centrets overvejelser afspejles i sikkerhedsinstruksen.

5) Beskrivelse af fartøj og udrustning;

Gruppen/centret skal sørge for, at fartøjerne er egnede til de konkrete sejladsaktiviteter, og at de er forsynet med den fornødne udrustning til at imødegå de væsentlige risici.

Fartøjet, dets tekniske specifikationer og den udrustning, der skal være om bord, skal angives. Det skal klart fremgå, hvilke standarder fartøjet er bygget efter, og hvilken anvendelse det er beregnet til ifølge byggestandarden eller producentens anvisninger.

Eksempel på udrustning til f.eks meginjolle:

10 liters pøs, anker, 10 m flydende tov til bjærgning af evt. passagerer der er faldet over bord. Årer eller padler, mobiltelefon.

6) Besætningen og dens kompetencer;

Ud fra sejladsaktiviteterne, de væsentlige risici, de valgte tiltag og fartøjets beskaffenhed påhviler det rederen at sikre, at fartøjets besætning er tilstrækkelig og kompetent til at føre fartøjet sikkert.

Kravene til besætningens kompetencer varierer alt efter de konkrete sejladsaktiviteter og fartøjer. Alt andet lige vokser kravene, jo større fartøjerne er, og jo større risici er.

Gruppen/centret skal sikre, at de nødvendige kompetencer og den nødvendige besætning er til stede, og at dokumentere dette i sikkerhedsinstruksen.

Eksempel:

- *Kanosejlads med tropsspejdere på søer og åer om sommeren.*

- Fartøjerne er små og simple at betjene, og risici er begrænsede. Rederen vurderer, at der skal være mindst 1 leder/voksen pr. X børn, og at alle lærere skal have erfaring med kanosejlads. Mindst 1 leder/voksen skal have gennemført et relevant kursus i kanosejlads og sikkerhed. For at imødegå risici ved kæntring og overbordfald skal samtlige ledere/voksne kunne svømme X meter og være i stand til at bjærge en bevidstløs person X meter, yde førstehjælp, betjene kommunikationsudstyr etc.
- Hvis kanosejladserne tillige skal kunne foregå langs kyster, øges risici. Rederen skal tage højde herfor, hvilket bl.a. kan ske ved at øge kravene til ledernes/voksnes kompetencer.
- Jollesejlads med spejdere – 1-mands joller, ledere/voksne i følgebåde.

Det påhviler gruppen/centret at sikre, at lederne/voksne er kompetente til sejlads i følgebådene. Dansk Sejlunions kurser, speedbåds-kørekort eller duelighedsbevis kan være relevante uddannelser i denne sammenhæng.

7) Operative forholdsregler, som skal følges af besætning og passagerer;

Hvis gruppen/centret har identificeret risici, som imødegås med operative begrænsninger, skal disse anføres i sikkerhedsinstruksen. Det kan f.eks. angå geografiske begrænsninger for anvendelsen, tidspunkter på året og døgnet, hvorunder sejladserne kan foregå, samt evt. begrænsninger i antallet af personer om bord.

Sejlperioden er for KFUM Spejderne indenfor tidsrummet 15. april til 30. oktober.

Ved sejladsaktivitet under KFUM Spejderne benyttes ALTID Rednings- eller svømmevest af alle.

8) Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke;

Det påhviler gruppen/centeret, at der tages højde for sikkerheden i værst tænkelige ulykkestilfælde, dvs. i tilfælde hvor de ombordværende må forlade fartøjet pga. forlis, kæntring, brand eller lignende.

Det skal sikres, at der er gjort tiltag til, at alle reddes, også selvom fartøjet forsvinder. Dette kan imødekommes på en række måder:

- Mulighed for redning ved redningsflåde og termisk beskyttelse
- Mulighed for redning ved følgebåd (parsejlads)
- Der kan etableres stand-by beredskab i land, som kan komme til undsætning
- Etc.

Listen er ikke udtømmende, og det skal understreges, at der er metodefrihed. Det afgørende er, at gruppen/centret på forhånd sikrer, at alle værst tænkelige scenarier er gennemgået, og at der er etableret tiltag, der i disse tilfælde effektivt sikrer, at alle reddes og holdes i live, indtil assistance når frem.

Gruppen/centeret skal sørge for, at disse situationer beskrives sammen med effektive tiltag.

9) Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker;

Såfremt uheldet er ude, er det af afgørende betydning, at assistance kan tilkaldes og udbredes hurtigst muligt. Afhængig af området, trafikætheden, vejforhold og afstanden til kysten bør det overvejes, hvilke midler der i en nødsituation vil være effektive til at tilkalde assistance. Eksempler herpå kan være ved hjælp af radioudstyr, mobiltelefoni, forhåndsorientering om tilgængelig hjælp i området eller samsejlads. Endvidere bør indirekte midler være til rådighed som eksempelvis nødraketter, tågehorn eller andre genstande til signalering.

10) Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er let tilgængelig i tilfælde af en redningsaktion;

Inden sejlads bør det sikres at personer som ikke deltager i selve sejladsen, er orienteret om den påtænkte varighed af sejladsen, antallet af personer om bord samt den planlagte rute. Endvidere bør der foreligge faste aftaler om kontakttidspunkter og alarmering såfremt personer i land konstaterer at sejladsen afviger fra det aftalte uden at der er givet meddelelse om ændringer.

11) Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start.

Det bør tages særligt i betragtning, at der kan forefindes personer om bord, som ikke kan forudsættes at have forudgående sejlads- eller søsikkerhedsmæssig erfaring. Det er derfor af afgørende betydning, at alle personer, inden sejladsen påbegyndes, er orienteret om eksempelvis brug af redningsmidler, hvordan den påtænkte sejlads forventes at forløbe, hvad man bør foretage sig i en nødsituation.

12) Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker.

Det er essentielt for gruppen/centerets arbejde med sikkerheden, at der løbende følges op på utilsigtede hændelser, ulykker og andre forhold, som er relateret til sikkerheden om bord. Rederen skal derfor i sikkerhedsinstruksen angive, hvordan der følges op på sådanne forhold.

